

**УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ:
КОНЦЕПЦІЇ, СТРАТЕГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ
РОЗВИТКУ**

**Матеріали XI Міжнародної
науково-практичної конференції**

**25-26 травня 2018 року
м. Хмельницький**

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет
Хмельницька обласна рада
Хмельницька міська рада
Академія економічних наук України
Білоруський державний економічний університет (Білорусь)
Європейський науковий фонд інституту інновацій (Польща)
Ризька Міжнародна вища школа економіки
та управління RISEBA (Латвія)
Поліський державний університет (м. Пінськ, Білорусь)
Університет м. Жиліна (Словаччина)
Університет Технології та Природознавства в Бидгощі (Польща)
Хмельницька обласна організація Спілки економістів України
Хмельницьке обласне товариство «Знання» України
Хмельницький обласний благодійний фонд «Наука і культура»

Управління економічними системами: концепції, стратегії та інновації розвитку

Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції
25-26 травня 2018 року, м. Хмельницький

Хмельницький

2018

констатувати наявність також бюджетної, що виникає у процесі розрахунків комерційних банків України за податковими зобов'язаннями. Бюджетна відповідальність виникає у процесі проведення операцій клієнтів щодо податкових розрахунків. Бухгалтерський облік останніх потребує додаткових досліджень.

Література

1. Податковий кодекс України: зі змінами та доповненнями від 19.04.2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Дуравкін П.М. Пеня в податковому праві: між способом забезпечення і санкцією//П.М.Дуравкін/ Теорія та практика правознавства – Вип. 2 (8)/2015.
3. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України та Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків: зі змінами та доповненнями від 25.12.1017 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0918-04>
4. Лист ДФС №21051/6/99-99-19-02-15 від 05.10.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/64412.html>
5. Будько З. М. Функціональне призначення пені в податковому праві / З. М. Будько // Вісник Запорізького державного університету : зб. наук. статей. – Юридичні науки. – Запоріжжя : Запорізький державний університет, 2004. – С. 92–94.
6. Кравцова Т.М. Окремі аспекти Фінансової відповідальності платника податків За несвоечасну сплату податку на прибуток // Кравцова Т.М., Божко Ю.В./ Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2014 - Серія ПРАВО. Випуск 24. Том 3.

УДК 657.42

Л.В. ОВОД, В.М. ІВАСЮТИН
Хмельницький національний університет

НЕОБОРОТНІ АКТИВИ В ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА- ПЛАТНИКА ЄДИНОГО ПОДАТКУ

Особливе місце в сучасній економіці України належить малому підприємству, що сприяє поступовому створенню значного шару власників, що повинно стати гарантом політичної стабільності й забезпечення демократичних реформ [4].

Ефективність виробничо-господарської діяльності малих підприємств залежить від структури та інтенсивності використання їх ресурсів, зокрема необоротних активів, більшу частину яких складають основні засоби [3].

Дослідженню теоретичних та практичних аспектів організації бухгалтерського обліку та оподаткування необоротних активів, зокрема суб'єктів малого підприємництва присвячені праці багатьох вчених, таких як Г.І.Башнянин, Н. В. Бондарчук, Л. М. Васільєва, С. Голов, Т.І.Золотухіна, М. Кобзева, О. Мазіна, Л. Сук, В. Сопко та ін.

Діюча практика господарської діяльності малих підприємств-платників єдиного податку свідчить про те, що в обліку необоротних активів, зокрема основних засобів є цілий ряд принципово важливих питань, які потребують роз'яснень та нових досліджень.

Підприємствам на спрощеній системі оподаткування важливо знати, які активи малих підприємств-платників єдиного податку належать до необоротних і які операції з необоротними активами вплинуть на їх облік [5].

Правильність обліку та контролю за збереженням та ефективним використанням основних засобів на малому підприємстві забезпечується наказом про облікову політику, який обов'язково повинен містити розділ щодо обліку основних засобів.

Принципових відмінностей бухгалтерського обліку основних засобів у підприємств-платників єдиного податку від обліку на підприємствах загальної системи оподаткування немає. Основною відмінністю є те, що платкам єдиного податку дозволено використовувати спрощений план рахунків [2]. Для бухгалтерського обліку основних засобів малі підприємства використовують рахунок 10 «Основні засоби». На ньому платники єдиного податку обліковують первісну вартість не лише основних засобів, але й інших необоротних матеріальних активів, а також нематеріальних активів. При цьому інформацію про знос усіх цих активів показують на рахунку 13 «Знос необоротних активів». З метою необхідної деталізації інформації підприємства вводять до спрощеного плану рахунків субрахунки виходячи з призначення рахунків і потреб управління виробництвом [6].

Для суб'єктів малого підприємництва відповідно до П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» № 39 від 25.02.2000 передбачена можливість складання Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва (форми № 1-м, 2-м) та Спрощеного

фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва (форми № 1-мс та 2-мс) [3]. Для обліку основних засобів у цьому звіті призначені рядки 1010-1012 форми №1-м.

Для цілей оподаткування платникам єдиного податку при віднесенні об'єктів до основних засобів необхідно спиратися на визначення основних засобів, наведене в п.п. 14.1.138 ПКУ – це матеріальні активи вартістю вище 6000 грн., призначені для використання у його господарській діяльності, строк корисного використання (експлуатації) яких з дня дати введення в експлуатацію складає більше 1 року (чи операційного циклу, якщо він довший за рік) [1]. Таким чином, один і той же об'єкт у бухгалтерському і податковому обліку може обліковуватися по-різному: в одному – як основні засоби, в іншому – як малоцінні необоротні матеріальні активи, оскільки у бухобліку суворий вартісний критерій не встановлений. Його підприємство визначає для себе самостійно і закріплює в наказі про облікову політику.

Платникам єдиного податку відповідно до п. 8 П(С)БО 25 дозволяється обліковувати необоротні активи (тобто й основні засоби) без урахування зменшення корисності і переоцінки до справедливої вартості [3]. Крім цього, бартерні операції як спосіб надходження основних засобів для платників єдиного податку під заборонаю. Також не впливають на дохід нарахування амортизації основних засобів і їх вибуття у зв'язку з ліквідацією. Така ж ситуація з безоплатною передачею. У випадку ж безоплатного отримання основних засобів їх необхідно відобразити у складі доходу підприємства-платника єдиного податку. Датою отримання доходу буде дата підписання акта приймання-передачі ОЗ (п. 292.6 ПКУ).

Ще одна «облікова» особливість притаманна в податковому обліку реалізації об'єктів основних засобів. Оскільки дохід платники єдиного податку відображають за датою надходження коштів у грошовій (готівковій або безготівковій) формі (п. 292.6 ПКУ), то в разі коли першою подією було відвантаження покупцеві об'єкта основних засобів, дохід не відображають до моменту отримання оплати. А ось при отриманні передоплати дохід показують, хоча об'єкт може ще експлуатуватися до моменту відвантаження. Суму доходу визначають згідно з п. 292.2 ПКУ. Зазначеною нормою встановлено: якщо основні засоби реалізують по закінченні 12 місяців використання з дати введення в експлуатацію – дохід визначають як різницю між сумою коштів, отриманою від продажу таких основних засобів, і їх

залишковою балансовою вартістю, що склалася на день продажу. Якщо основні засоби реалізують менше ніж через 12 місяців використання – доходом буде вся сума коштів, отриманих від продажу таких основних засобів [6]. Отже, якщо з дати введення об'єкта в експлуатацію до дати надходження першої частини оплати минуло менше 12 місяців, уся часткова оплата потрапляє до бази обкладення єдиним податком. Якщо ж подальші частини оплати надходять уже після того як об'єкт основних засобів проексплуатується 12 місяців – базу оподаткування зменшують на частку залишкової вартості, пропорційну таким частковим оплатам.

Якщо підприємство є платником ПДВ, враховується той факт, що база обкладення ПДВ при реалізації основних засобів не може бути нижче їх балансової (залишкової) вартості на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюється така реалізація (п. 188.1 ПКУ). Тобто для цілей ПДВ балансову вартість також визначають за даними бухгалтерії, але вже не на кінець місяця, а на початок звітного періоду у обліку ПДВ – місяця або кварталу.

Слід також зазначити, що згідно з п. 3 п.п. 291.5.1 ПКУ платникам єдиного податку заборонено (за деяким винятком) здійснювати продаж підакцизних товарів, зокрема автомобілів. Однак, відповідно до листа ДФСУ від 12.08.2015 р. № 17056/6/99-99-15-03-01-15 ті суб'єкти господарювання, які не здійснюють діяльність з продажу підакцизних товарів, а іншу – можуть безперешкодно продати автомобіль, що обліковувався в них як основні засоби. Дохід у цьому випадку визначають за загальним правилом п. 292.2 ПКУ.

Висновки. Вивчення нормативних документів, теоретичних положень опублікованих праць вітчизняних вчених, практики діяльності підприємств свідчить, що облік основних засобів на малих підприємствах в останній час дещо ускладнився, а ряд існуючих проблем негативно впливає на процес управління виробництвом. При цьому основні положення щодо обліку основних засобів підприємств-платників єдиного податку полягають у наступному:

- для цілей оподаткування при віднесенні об'єктів до ОЗ платники єдиного податку орієнтуються на визначення, наведене в п.п. 14.1.138 ПКУ;

- вартість безоплатно отриманих об'єктів ОЗ платники єдиного податку включають до складу доходів;

- отримувати або передавати основні засоби на підставі бартерних договорів платники єдиного податку заборонено;

–правила визначення доходу від реалізації об'єкта основних засобів залежать від строку використання такого об'єкта на момент його продажу.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755»VI [Електронний ресурс]: Закон України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?Nreg=2755-17>.

2. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України № 1204 від 26.09.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0389<01>.

3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: наказ Міністерства фінансів України № 39 від 25.02.2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.

4. Башнянин Г. І. Політика управління необоротними активами малих і середніх підприємств / Г.І. Башнянин, О.І. Завійська, О.І. Дунас, Т.О. Коропецька, Г.Є. Шпаргало // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.8. – С. 162-167. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnlut_2012_22.

5. Золотухіна Т.І. Особливості обліку основних засобів на малих підприємствах / Т.І. Золотухіна // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . – 2016. – № 12(2). – С. 67-69. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2016_12%282%29_17.

6. Основні засоби в обліку підприємства-єдиноподатника // Податки та бухгалтерський облік. – 2017. – №94. – С.7

УДК 657.47

Л.В. ОВОД, В.О. СОБКО

Хмельницький національний університет

ВИТРАТИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЇХ ФОРМУВАННЯ

Сучасні реалії функціонування аграрного сектору економіки посилюють вимоги до ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. Її підвищення багато в чому залежить від сформованої системи управлінського обліку витрат підприємства, що являє собою сукупність взаємопов'язаних елементів, методів і механізмів, за допомогою яких узагальнюються процеси обліку постачання, використання ресурсів, вирішуються стратегічні і тактичні завдання.